

(II) Arta prelucrării lemnului– meșteșug tradițional românesc

Din lemn sunt executate artistic și majoritatea obiectelor folosite cu ocazia unor sărbători: plosca nașilor pentru nuntă, prescurnicere sau pecetare, adevărate sculpturi în miniatură, utilizate la imprimarea pe pâine specială pentru biserică și cuminecătură. De asemenea, se cioplesc cruci cu o simbolistică specială, dar încadrate perfect stilului arhitecturii tradiționale. Crucile de morminte au ca ornamente, pe lângă crestături în formă de dinte de lup, și celebrele frânghii dispuse pe brațele crucii, sau ca un colac marcând centrul de îmbinare al brațelor. Grija de a asigura un monument funerar conform cu respectul și dragostea pentru cei dispăruți a dus la specializarea unor meșteri în executarea unor adevărate opere de arta.

Odinioară reprezentat în toate satele, rotăritul se afla și el în vremurile actuale în restrângere, biruit fiind de mijloacele de deplasare și transport auto, dar chiar și de noile tipuri de care și trăsuri cu roți de cauciuc. Tipurile de roți care au făcut carieră seculară (roata plină, roata cu obezi sau cu obadă dintr-o singură bucată) sunt întrebuințate tot mai puțin.

Meșteșugul împletitului de nuiele este unul dintre cele mai vechi din lume, iar urme ale practicării sale în spațiul românesc avem tocmai din neolitic. Tehnicile împletitului se folosesc atât la construirea caselor, dar și a acareturilor, vizibile fiind în cazul coșerelor și gardurilor din nuiele. Se presupune că la originea vaselor arse ar sta tocmai coșerile din nuiele împletite și lipite cu lut în interior.

Atât în zonele cu podgorii întinse, cât și în regiunile unde cultivarea viței de vie ocupa suprafețe mai restrânse, s-a dezvoltat și perpetuat până astăzi meșteșugul

butnăritului/dogaritului. Pentru depozitarea,

transportul și conservarea vinului sunt necesare recipiente de lemn de dimensiuni și forme diferite: ciubere, căzi, antale, poloboace, butoaie, balerci.

Dacă lingurarii rudari ambulanți au excelat în confecționarea lingurilor de lemn obișnuite, strict funcționale, meșterii populari contemporani

cioplesc lemnul și îl împodobesc, astfel încât în produsele lor primează esteticul și doar într-o măsură mai mică utilitarul. Lemnul a fost cioplit, încrustat, pirogravat de multă vreme. De la obiecte mici: linguri, căușe, talgere și coveți, până la troițe impunătoare ce străjuiesc răscrucile de drumuri și catapetesme de biserică.

Materiale folosite în tehnica prelucrării lemnului

Experiența milenară în arta lemnului a învățat meșterii întrebuințarea adecvată a fiecărei esențe lemnoase. Astfel, lemnul de brad și stejar a fost întrebuințat la construcții, fagul pentru lăzi de zestre, cornul și alunul pentru băte ciobănești și codiriști de bici, frasinul pentru cadre de uși și ferestre iar paltinul și teiul pentru furci de tors, linguri, ploște și casete.

Motive decorative folosite de sculptura în lemn

Meșteșugarii români au simțit întotdeauna nevoia să înfrumusețeze obiectele produse de ei. Printre aceștia se numără și sculptorii în lemn. În arta românească a prelucrării lemnului, stilul ornamental predominant este cel geometric, dar în decorul obiectelor din lemn sunt răspândite și motivele florale, zoomorfe și antropomorfe. În diferite regiuni ale țării, pornind de la stâlpii casei, care pot fi stâlpi cu măr, stâlpi rotunzi, în formă de cruce, stâlpi șerpuiți s-au diferențiat diferite terminologii decorative: roata, brâu, creste în cruci, scara mâței, șerpi, zimțuri, stea, pară, chip de om etc.. Aceste forme, generale sau

particulare, sunt folosite de toți meșterii populari din România chiar și în ziua de astăzi. Ei vor lăsa mostenirea strămoșească către cei tineri, care v-a fi dusă mai departe, căci, până la urmă, arta tradițională înseamnă continuitate și evoluție.